

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Volvminibvs Comprehensvs
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. II. Solvuntur argumenta ex ratione petita,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](#)

præcedere, supra §. 5. ostensum est. Vel nomine A Petrum præmiare, & est falsa. Vei potest construi cum ly præmiare, sic Deus vult Petrum præmiare propter merita, & in hoc sensu est vera.

62 Eodem modo exponendus est locus D. Thomas desumptus excommentario super caput 8. Epist. ad Roman. Ibi enim S. Doctor sumit prædestinationem non pro decreto intentivo gloriæ, quod in ejus sententia meritorum prævisionem anteverit, sed pro decreto executivo illius, quod merita prævisa supponit: solumque intendit docere, hoc intercedere discrimen inter prædestinationem ad gloriam & prædestinationem ad gratiam, in ordine executionis consideratas, quod prima non est purè gratuita, sed dependet à præscientia meritorum. Secunda vero est purè gratuita, & independens à meritis.

§. II.

Solvuntur argumenta ex ratione petita.

63 C ontra gratuitam prædestinationem objicitur primo. Si Deus ante prævisa merita eligeret homines ad gloriæ, eam consequerentur, et si nulla haberent merita: Consequens est falsum, ut pater. Ergo &c. Sequela probatur: Voluntas illa sic eligens est efficax, ac proinde debet infallibiliter sortiri suum effectum: Ergo si illa sit purè gratuita, & independens à præscientia meritorum, sequitur quod etiam nullis existentibus meritis, electi gloriæ consequerentur.

64 Respondeo negando tequelam Majoris: Licet enim ante prævisa merita Deus velit dare gloriam prædestinatis, non tamen sine meritis; immo potius ex voluntate illa gratuita, tanquam ex prima radice oritur voluntas dandi gratiam & merita, quibus tanquam mediis electi vitam æternam infallibiliter consequantur: juxta illud quod ex D. Prospero supra retulimus, Deus his quos elegit sine meritis, dat unde ornatur ex meritis. Unde præcipua Adversariorum argumenta in hac materia, dupliæ equivocatione laborant. Prima est, qui non distinguunt inter hoc quod est Deum velle dare gloriam per merita, & velle dare propter merita. Primum est verissimum, & significat Deus non velle dare gloriam in executione sine meritis & bonis operibus, quia vult illam dare per modum præmii & coronæ. Secundum vero est falsum, & denotat Deum, intuitu meritorum quæ prævidet, moveri & excitari ad eligendum homines ad gloriæ. Primum significat, bona opera intrare prædestinationem ut effectus ex illa subsecutos & derivatos. Secundum vero denotat merita prævisa ad illam spectare ut motiva intendendi & volendi gloriam.

Secunda æquivocatio est similis præcedenti, & consistit in hoc, quod Adversariorum has duas propositiones confundunt: Deus gratis vult dare gloriam. Et Deus vult dare gloriam gratis: quæ tamen sunt valde diversæ, & diligenter distinguenda. Prima enim est verissima, & significat quod Deus gratuito motivo movetur ad intendendam gloriam. Secunda falsa, & erronea, & denotat quod in ordine executionis Deus velit dare gloriam adulis sine meritis & bonis operibus. Unde subtiliter Scotus in reportatione dist. 41, quæst. unica §. De argomento, explicat hanc propositionem, Deus vult Petrum præmiare propter merita, & dicit quod ly propter merita, potest construi cum ly vult, & sic est sensus, Deus propter merita vult

A Petrum præmiare, & est falsa. Vei potest construi cum ly præmiare, sic Deus vult Petrum præmiare propter merita, & in hoc sensu est vera.

Quando vero additur, quod voluntas illa sic eligens gratuito homines ad gloriam efficax est: Ergo nullis etiam existentibus meritis, elegit gloriam consequentur: neganda est Consequencia, si enim est efficax, non est possibile quod in electis nulla inveniatur merita, quia ad hoc ipsum efficax est, ut causet ipsa merita, & merita sint effectus ejus; nam illa est efficax voluntas finis, quæ virtualiter continet media, & causat de facto illa.

Objicitur secundo: Quod est volitum per modum coronæ, non potest efficaciter intendi ante prævisa merita: Sed Deus vult gloriam adulis per modum præmii & coronæ, & non folium per modum hereditatis, ut definitur in Tridentino, & constat ex verbis Apostoli supra relatis: Ergo Deus nequit illam efficaciter intendere ante prævisa merita. Minor patet, Major vero probatur. Corona essentialiter dependet a meritis, & refertur ad illa: Ergo quod est volitum per modum coronæ, non potest efficaciter intendi ante prævisa merita.

Respondeo negando Majorem: ad cuius proportionem, distinguo Antecedens, Corona dependet essentialiter a meritis, in ordine executionis, & in genere cause efficientis, concedo Antecedens. In ordine intentionis, & in genere causa finalis, nego antecedens, & consequentiam. Ut enim gloria in ordine intentionis prior præscientia meritorum, sufficit quod licet dependeat a meritis in genere cause efficientis, non dependeat ab illis, sed potius illa causa, in genere causa finalis.

Dices: Implicat intelligi coronam ut coronam, sine ordine ad merita: Ergo implicat in sensu ordine ad illa, & consequenter ante illorum prævisionem.

Respondeo distinguendo Antecedens; sine ordine ad merita, ut causantia in omni ordine, nego Antecedens. Sine ordine ad merita, ut causantia in ordine executionis, & causata in ordine intentionis, concedo Antecedens, & distinguo. Consequens eodem modo: ex quo solum sequitur debere attingi merita a decreto intentivo coronæ, ut ejus effectus, non autem ut moditia illius.

Instabis: Quia pena ut pena est effectus de meritorum, implicat in ordine aliquo intelligi, aut intendi efficaciter absque prævisis demeritis ut motivis: At corona ut corona, non minus est effectus meritorum, quam pena demeritorum: Ergo implicat intelligi aut intendi efficaciter absque prævisis meritis, ut motivis & causulis.

Respondeo distinguendo causalem Majoris: Præcise quia est effectus demeritorum, nego Majorem. Ex hoc, & quia alias pena ut pena non est de primaria intentione Dei, sed bonum occasionatum, concedo Majorem, & concepimus aliori, nego Consequentiam. Nam corona utilitas non est bonum occasionatum, sicut pena, sed per se amabile, & ideo potest ratione sui in ordine intentionis amari absque occasione & prævisione meritorum, & non ut causata in illo ordine a meritis, sed ut illa causans & inferens.

Objicitur tertio: Gloria in executione non confertur adulis, nisi ut præmium meritorum: Ergo ab æterno Deus non aliter eam confert, decretiv-

decrevit, quoniam ex meritis prævisis. Probatur Consequenter, non enim aliter ab æterno fuit de cœta gloria, ac in tempore executioni mandatur: Ergo si in tempore confertur dependentia à meritis, ex illis ut prævisis de cœta fuit ab æterno, & consequenter nullum datur in Deo decrevum efficax circa gloriam, merita prævisa anteverens.

Confirmatur, Actus exterior & interior formaliter ejusdem honestatis. Sed exterior gloria collato gaudet honestate iustitiae, ut doceatur in Tractatu de merito: Ergo etiam intentio eamtribendi, debet esse ex iustitia; & non ex pura liberalitate, & consequenter supponere prædicacionem meritorum.

Refinatio ex doctrina tradita corollario ultimum precedentis: Duplex circa gloriam consequenter decretum in Deo, intentionis utrumque & executionis alterum. Primum cum executione in modo attingendi objectum non adveniat, quod potius opposito modo procedit; unde in primis incepit intentio, terminatur executionis apropio loquendo de isto, falsum est dicere, gloriam eodem modo esse à Deo decretam & intentionem, quo in tempore executionis mandatur. Sive de secundo decreto loquamus, verum etiam per illud esse voluntam gloriam, eodem modo quo in tempore fuit executio; unde cum in tempore confetur ex meritis, ex illis etiam fuit voluta per decretum & executivum.

Ad confirmationem dicendum est, Majorem esse veram de actu interiori, immediatè imperatè exteriore; sed falsum autem de interiori, solum mediate imperatè exteriore: intentio autem efficacis glorie, immediatè non imperat gloria exhibitionis, sed tantum mediatè; illa enim immediatè imperat à decreto executivo, unde hoc decretum honestate iustitiae formaliter gaudet; aliud vero est purè liberale & gratuitum, & meritorum præscientiam ante cedit.

Dices: Quilibet de cœto divino debet aliquis effectus ad extra correspondere: Sed voluntati gratia dandi gloriam, nullus correspondet effectus ad extra: Ergo in Deo non datur talis voluntas, seu de cœto illud gloria intentivum, meritorum præscientiam anteverens. Minor probatur, quia si aliquis effectus illi correspondet, debet esse gloria, gratis & sine meritis collata, quæ tamen non ita de facto confertur.

Respondeo prætermissa Majori, de qua disputatione Theologici in Tractatu de voluntate Dei, negando Minorem; ad cuius probationem, nego quædam: licet enim voluntas dandi gloriam sit ante prævisa merita, non tamen est voluntas dandi gloriam sine meritis, sed per merita & bona opera ab ipsa præparanda: unde effectus illius ad extra, est gloria in executione ex meritis communicata.

Objicitur quartus: Si electio prædestinatorum ad gloriam est purè gratuita, & antecedens prævisionem meritorum, etiam reprobatio fieri ante prævisa demerita seu peccata: Consequens est falsum, ut constabit ex infra dicendis: Ergo & Antecedens. Sequela Majoris videtur manifesta, nam si ante prævisionem meritorum Deus elegit homines ad gloriam, ex virtutis electionis manebit in Deo certus & determinatus numerus salvandorum, & non solum formaliter sed etiam materialiter: Ergo aliqui non sic elegi, manebunt exclusi à gloria: Ergo illa electio est virtutis exclusio reliquorum à gloria ante prævisa demerita.

A Respondeo distinguendo Majorem. Si reprobatio sumatur purè negative, & pro voluntate non admittendis aliquos ad gloriam, transeat Major. Si sumatur positivè, & pro voluntate infligendipenam, nego Majorem. Solutio patebit ex dicendis disp. s. ubi agemus de reprobatione.

Objicitur quintus: Si prædestinatio fieret ante prævisa merita, maximè quia id petit ordinatus modus appetendi media, & dependentia essentialis electionis ab intentione: Sed hæc ratio nimis probat: Ergo nostra sententia falso nititur fundamento. Major conflat ex supra dictis, Minor vero probatur. Si hæc ratio valeret, probaret quod Deus, etiam de potentia absoluta, non potuit efficaciter eligere homines ad gloriam & ad merita, nisi præsupposita intentione efficaci gloria: Sed hoc non est dicendum: Ergo &c. Sequela Majoris probatur: quia Deus non potest ullà potentia apparetre inordinatè, nec essentiales dependentias variare.

Respondeo concessa Majori, negando Minor; ad cuius probationem dicendum est, Deum duobus modis potuisse se gerere in collatione gratia & meritorum. Uno modo ut vellat & amaret illa ut media solum sufficientia, nec ut infallibiliter cum gloria connexa. Secundo taliter quod vellat & amaret gloriam & merita, ut media efficacia, & infallibiliter cum gloria connexa. Primo modo potuit Deus efficaciter eligere homines ad gloriam & ad merita, absq; præsupposita intentione gloria, non autem secundo modo. Sicut enim repugnat assensu evidenter conclusionis, quatenus conclusio est, haberi sine evidenti præmissarum assensu, ita electionem efficacem medit ut infallibiliter connexi cum fine, poni sine prævia efficaci finis intentione.

S. III.

Aliæ Adversariorum ratiuncula infringuntur.

O Bjicitur sextus: Secundum Scripturam & SS. Parres, numerus electorum, si comparetur ad multitudinem reprobatorum, valde exiguis est: unde Christus s̄pē repetit in Evangelio, *Multi sunt vocati, pauci v̄rō electi.* Et Luke 12. numerum electorum vocat parvulum gregem: *Nolite (inquit) timere pusillus grec, qui (in Tertulliani verbis utar) est de singularitate sua famosus, ut ales Orientis quem phoenicem vocant.* Sed non videtur conveniens, nec divina bonitati consonum, hæc exiguitatem numeri salvandorum referre in solum beneplacitum voluntatis divine, cum dicatur Sapient. 1. *Sententia de Domino in bonitate:* & bonum, ut docet Dionyſius cap. 1. de divin. nominibus, sit maximè sui diffusivum & communicativum: Ergo illa debet reduci ad angustias voluntatis humanæ, quæ non se conformat antecedenti Dei voluntati, ejusq; electioni non consentit; & consequenter prædestinatio à futuro consensu voluntatis humanæ, tanquam à causa, vel saltem tanquam à conditione dependet.

Respondeo primò ex Augustino, hanc exiguitatem numeri salvandorum, in peccatum originale, & in primi parentis culpam, qui totam naturam humanam reddidit Deo ex osam, tanquam in causa, m debere reduci. Ita s. Doctor in Enchir. cap. 99, ubi ait: *Qui liberantur ex universa generis humani damnatione, sic oportuisse libera-ri, ut ex pluribus non liberari ostenderetur quid meruisse universa conspersio, & quid etiam iesos de-*